



Stanovisko Ministerstva zdravotnictví ve věci personálního zabezpečení zdravotních služeb poskytovaných formou ambulantní péče – požadavky na způsobilost lékaře

Ministerstvo zdravotnictví vydává, na základě opakovaných dotazů k požadavkům na způsobilost lékaře pro zabezpečení zdravotních služeb poskytovaných formou ambulantní péče, následující výkladové stanovisko.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje podmínky pro poskytování zdravotních služeb. Podle § 11 odst. 4 zákona o zdravotních službách musí personální zabezpečení zdravotních služeb odpovídat oborům, druhu a formě poskytované zdravotní péče a zdravotním službám podle § 2 odst. 2 písm. d) až f) a i) citovaného zákona.

Požadavky na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, týkající se odborné, specializované, popřípadě zvláštní odborné způsobilosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků a jejich počtu stanoví prováděcí právní předpis. Tím je vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů.

Požadavky na personální zabezpečení ambulantní péče podle oborů lékařů a zubních lékařů a nelékařských zdravotnických povolání jsou stanoveny v zásadě tak, že zdravotní péči, kromě dalších zdravotnických pracovníků, zabezpečuje lékař se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru. Ministerstvo zdravotnictví se opakovaně zabývá dotazy, zda lze ambulantní péči v takovém případě zabezpečit lékařem s odbornou způsobilostí nebo odbornou způsobilostí a s certifikátem o absolvování základního kmene s tím, že uvedení lékaři budou vykonávat povolání lékaře pod odborným dozorem, resp. odborným dohledem, podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, anebo je nutná trvalá přítomnost lékaře se specializovanou způsobilostí v době poskytování zdravotní péče.

Výkonem povolání pod odborným dozorem se rozumí výkon činností lékaře s odbornou způsobilostí před získáním certifikátu o absolvování základního kmene. Výkonem povolání lékaře pod odborným dohledem se rozumí výkon činností lékaře s odbornou způsobilostí po získání certifikátu o absolvování základního kmene.

Podle § 4 odst. 6 zákona č. 95/2004 Sb. vykonává odborný dozor lékař se specializovanou způsobilostí přítomný ve zdravotnickém zařízení, ve kterém vykonává činnost lékař s odbornou způsobilostí, s fyzickou dosažitelností lékaře se specializovanou způsobilostí do 15 minut. Odborný dohled vykonává lékař se specializovanou způsobilostí, a to





nepřetržitou telefonickou dostupností a fyzickou dosažitelností zdravotnického zařízení, ve kterém vykonává činnost lékař s odbornou způsobilostí, do 30 minut. Lékař, který vykonává odborný dozor a odborný dohled, musí být v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli zdravotních služeb, anebo musí být poskytovatelem zdravotních služeb, v jehož zdravotnickém zařízení k výkonu činností lékaře s odbornou způsobilostí dochází.

Vyvstává tedy otázka, zda je možné zabezpečit zdravotní služby v oborech zdravotní péče poskytovaných formou ambulantní péče lékařem s odbornou způsobilostí nebo odbornou způsobilostí a s certifikátem o absolvování základního kmene tak, že odborný dozor či dohled nad ním bude vykonáván lékařem se specializovanou způsobilostí, který však nemusí být po celou dobu ve zdravotnickém zařízení přítomen, postačí, když bude fyzicky dosažitelný do 15, resp. do 30 minut s nepřetržitou telefonickou dostupností.

K uvedenému Ministerstvo zdravotnictví konstatuje, že zákon č. 95/2004 Sb. upravuje podmínky získávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta tzn. stanovuje, jakým způsobem získává lékař způsobilost k výkonu povolání lékaře. Naproti tomu zákon o zdravotních službách stanovuje podmínky pro poskytování zdravotních služeb. Jeho prováděcí vyhláška č. 99/2012 Sb. stanovuje požadavky na minimální personální zabezpečení poskytovatele zdravotních služeb, kdežto zákon č. 95/2004 Sb. a jeho prováděcí předpisy stanovují, jak uvedené způsobilosti zdravotnický pracovník dosáhne.

Účelem vyhlášky č. 99/2012 Sb. je zajistit kvalitní a bezpečné poskytování zdravotních služeb, a to na náležitě odborné úrovni. Z tohoto důvodu je pro ambulantní specialisty zásadně stanoven požadavek na personální zabezpečení lékařem se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru.

Ve zdravotnickém zařízení však může pracovat i lékař, nad nímž je vykonáván odborný dozor, nebo lékař pracující pod odborným dohledem v souladu s pravidly stanovenými zákonem č. 95/2004 Sb. Odborný dozor nemusí být zajištěn přítomností dozorujícího lékaře ve stejné místnosti a odborný dohled nemusí být zajištěn dohlízejícím lékařem ve stejném zdravotnickém zařízení. **Ve zdravotnickém zařízení ale musí být zajištěno personální zabezpečení odpovídající alespoň minimu požadavků dle vyhlášky č. 99/2012 Sb.** Specialista v příslušném oboru proto musí být ve zdravotnickém zařízení zajištěn v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli zdravotních služeb – viz také § 18 odst. 2 písm. a) bod 4. zákona o zdravotních službách, přičemž v případě odborného dozoru musí být ve zdravotnickém zařízení fyzicky **přítomen vždy** a v případě odborného dohledu v rozsahu minimálního personálního zabezpečení poskytovaných zdravotních služeb.



Pokud v rozhodné době není ve zdravotnickém zařízení přítomen lékař vykonávající dohled, tj. lékař se specializovanou způsobilostí, je lékař s odbornou způsobilostí oprávněn a povinen poskytovat zdravotní služby pouze v (omezeném) rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti dané zákonem č. 95/2004 Sb. **Některé činnosti**, jako například posudkovou činnost podle § 42 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, pak **může vykonávat pouze lékař se specializovanou způsobilostí**.

Podmínky vyhlášky č. 99/2012 Sb. však musí být vždy naplněny. Pracovněprávní nebo obdobný vztah lékaře se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru k poskytovateli zdravotních služeb, který sám nedisponuje způsobilostí k samostatnému výkonu zdravotnického povolání nebo je právnickou osobou, musí být z logiky věci efektivní, tj. měl by reálně pokrývat časový rozsah poskytovaných zdravotních služeb.

Ing. Mgr. Venuše Škampová
pověřená řízením odboru zdravotní péče

Stanovisko č.j. MZDR 32087/2020-1/OZP ze dne 3. srpna 2020 vychází z platné právní úpravy ke dni 3. srpna 2020 a nahrazuje stanovisko č.j. MZDR 2327/2019/OZP-2, ze dne 4. 2. 2019.